

PAULO
COELHO

L'espia

Columna

PAULO COELHO
L'ESPIA

Traducció de Maria Dolors Ventós

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

TÍTOL ORIGINAL: *A ESPÍIA*

PRIMERA EDICIÓ: OCTUBRE DEL 2016

© PAULO COELHO, 2016

[HTTP://PAULOCOELHOBLOG.COM](http://PAULOCOELHOBLOG.COM)

AQUESTA EDICIÓ HA ESTAT PUBLICADA PER ACORD AMB

SANT JORDI ASOCIADOS AGENCIA LITERARIA, S.L.U., BARCELONA

WWW.SANTJORDI-ASOCIADOS.COM

TOTS ELS DRETS RESERVATS

© DE LA TRADUCCIÓ DEL PORTUGUÈS: MARIA DOLORS VENTÓS, 2016

© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-2141-6

DIPÒSIT LEGAL: B. 15.721-2016

FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.

CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA

IMPRÈS A: EGEDSA

www.columnnaedicions.cat

IMATGES DE L'INTERIOR:

PÀGINES 15, 23 I 159: © COLLECTION FRIES MUSEUM, LEEUWARDEN

PÀGINA 67: © BIBLIOTHEQUE NATIONALE, PARÍS / ARCHIVES CHARMET /

BRIDGEMAN IMAGES / AGE

PÀGINA 199: © LE PETIT PARISIEN, 1917

PÀGINA 205: © THE NATIONAL ARCHIVES OF THE UK, ref. KV2/1

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

TAULA

Pròleg	15
Primera part	23
Segona part	67
Tercera part	159
Epíleg	199
Nota de l'autor i agraïments	205

Benvolgut Clunet,
No sé què passarà al final d'aquesta setmana. Sempre he estat optimista però el pas del temps m'ha fet tornar amargada, solitària i trista.

Si tot va com espero, no rebrà aquesta carta. Perquè m'hauran perdonat. Al capdavant, m'he passat la vida cultivant amistats influents. La guardaré perquè un dia la meva única filla la pugui llegir i sàpiga qui va ser la seva mare.

Però si m'equivoco, no tinc gaires esperances que aquestes pàgines que m'han ocupat l'última setmana de vida sobre la faç de la Terra es conservin. Sempre he estat realista i sé que quan un advocat tanca un cas es dedica de ple al següent, sense mirar enrere.

Ja m'imagino què passarà: vostè és un advocat molt enfeinat que s'ha fet famós defen-

sant una criminal de guerra. Molta gent li trucarà a la porta implorant els seus serveis. Encara que l'hagi perdut, aquest cas li ha proporcionat una publicitat immensa. L'entrevistaran periodistes interessats a saber la seva versió dels fets, freqüentarà els restaurants més cars de la ciutat i els seus col·legues el miraran amb respecte i gelosia. Ja sap que no han trobat cap prova concreta contra mi, solament uns documents manipulats, però mai admetrà públicament que va deixar morir una innocent.

Innocent? Potser no és la paraula exacta. No he estat mai innocent, des que vaig arribar a aquesta ciutat que m'estimo tant. Em vaig pensar que podria manipular els que volien saber secrets d'estat, em vaig pensar que alemanys, francesos, anglesos o espanyols no se'm podrien resistir, però al final van ser ells, els que em van manipular. Em vaig escapar d'uns altres delictes que vaig cometre, el més greu de tots, ser una dona independent i emancipada en un món en què governen els homes. Però em van condemnar per espia, quan només vaig passar una colla de xafarderies dels salons de l'alta societat.

Sí, vaig transformar les xafarderies en «secrets» perquè volia diners i poder. I tots els

que ara m'acusen sabien que no els explicava res de nou.

Llàstima que això no ho sabrà ningú. Aquests sobres aniran a parar al lloc que els pertoca: un arxiu polsegós, ple a vessar de processos, i potser en sortiran quan el seu successor, o el successor del seu successor, faci neteja per tenir més espai i llenci els casos antics.

Però llavors ja no se'n recordarà ningú, del meu nom; però no escric perquè em recordin. Només provo d'entendre'm a mi mateixa. Per què? Com és que a una dona que va aconseguir tot el que volia durant tants anys, ara la condemnen a mort per tan poc?

En aquest moment, contemplo la meua vida i m'adono que la memòria és un riu que sempre flueix cap enrere.

Els records són plens de capricis, d'imatges de coses viscudes que encara ens poden asfixiar amb un detall mínim, un soroll insignificant. L'olor de pa que puja fins a la meua cel·la em porta a la memòria els dies en què caminava lliurement pels cafès, i això em destrossa més que la por a la mort i a la solitud en què em trobo.

Els records em porten un dimoni anomenat Melancolia, i d'aquest dimoni tan cruel,

no me'n puc escapar. Sentir una presonera que canta, rebre cartes, no gaires, d'admiradors que no m'havien regalat mai rams de roses i gessamins, recordar un sopar en una ciutat que llavors em va passar completament per alt, i ara és l'únic que em queda d'aquell país que vaig visitar.

Els records sempre guanyen i, amb ells, també arriben uns altres dimonis, encara més esfereïdors que la Melancolia: els remordiments, que són els meus únics companys en aquesta cel·la, tret de quan les monges entren a fer petar la xerrada una estona. No em parlen de Déu ni em condemnen per allò que la societat anomena «pecats de la carn». Normalment, així que diuen un parell de paraules, de la meva boca en raja un torrent de records, com si volgués recular en el temps capbussant-me en aquest riu de la memòria, que sempre flueix cap enrere.

N'hi va haver una que em va preguntar:

—Si Déu li donés una altra oportunitat, faria les coses d'una altra manera?

Li vaig respondre que sí, però, en realitat, no ho sé. L'únic que sé és que ara el meu cor és una ciutat fantasma, poblada de passions, entusiasme, soledat, vergonya, orgull, traïció, tristesa... I no me'n puc alliberar, ni tan sols

quan em compadeixo de mi mateixa i ploro en silenci.

Sóc una dona que va néixer en una època equivocada, i això ja no té solució. No sé si en el futur es recordaran de mi, però si passa això, espero que no em considerin una víctima, sinó una dona que va tirar endavant amb coratge i va pagar sense por el preu que calia pagar.

En una de les meves visites a Viena vaig conèixer un senyor que tenia molt d'èxit entre homes i dones a Àustria. De cognom es deia Freud, no en recordo el nom, però tothom n'estava entusiasmats perquè els havia retornat la possibilitat de ser innocents perquè, en realitat, totes les nostres culpes eren dels pares.

Provo de recordar en què es van equivocar, però no puc culpar la meua família. L'Adam i l'Antje Zelle em van donar tot el que es podia comprar amb diners. Tenien una botiga de barrets, van invertir en petroli abans que se sabés la importància que tenia, em van portar a estudiar en una escola privada, a fer ballet, a classes d'equitació... Quan em van començar a acusar de ser una «dona de vida fàcil», el pare va escriure un llibre en defensa meua —no ho hauria d'haver fet,

perquè jo em sentia perfectament a gust amb el que feia i l'únic que va aconseguir amb aquell text va ser cridar més l'atenció sobre les acusacions de prostituta i mentidera.

Sí, era una prostituta —si enteneu per això una persona que rep favors i joies a canvi d'afecte i plaer—. Sí, era una mentidera, però tan compulsiva i descontrolada que, molt sovint, no em recordava del que havia dit i havia de gastar una gran quantitat d'energia mental per reparar les meves equivocacions.

Als pares, no els puc donar la culpa de res, tret d'haver-me fet néixer en la ciutat equivocada, Leeuwarden, que la majoria dels meus contemporanis holandesos no han sentit esmentar mai, on no passava absolutament res i tots els dies eren iguals que els anteriors. Ja a l'adolescència, em vaig adonar que era bonica, perquè les meves amigues solien imitar-me.

El 1889, quan l'economia familiar va canviar —l'Adam es va arruïnar i l'Antje es va posar malalta i es va morir al cap de dos anys—, no van voler que passés per aquell mal tràngol i em van enviar a una escola d'una altra ciutat, Leiden, perquè tenien un objectiu molt clar: jo necessitava una educació molt refinada i havia de preparar-me per ser

mestra d'un jardí d'infància mentre esperava l'arribada d'un marit, de l'home que es preocuparia de mi. El dia que me n'anava, la mare em va donar un paquetet de llavors.

—Emporta-te-les, Margaretha.

Margaretha, Margaretha Zelle, era el meu nom, però jo el detestava amb tota l'ànima. Hi havia un munt de nenes que es deien així per culpa d'una actriu molt famosa i respectable.

Li vaig preguntar de què eren.

—Són llavors de tulipa, el símbol del nostre país. Però, a més, n'has d'aprendre una cosa: que sempre seran tulipes, tot i que ara no les puguis distingir d'unes altres flors. Per molt que ho desitgin, no es convertiran en roses ni en gira-sols. Si neguen la seva naturalesa, tindran una vida amarga i es moriran. Per tant, aprèn a viure amb alegria el teu destí, sigui quin sigui. Mentre creixen, les flors mostren la seva bellesa i tothom les aprecia, i després es moren i deixen les seves llavors perquè unes altres continuïn l'obra de Déu.

Va posar les llavors a la bosseta que ja feia dies que li havia vist teixir amb molta cura, malgrat la seva malaltia.

—Les flors ens ensenyen que res no és permanent, ni la bellesa ni l'inevitable marci-

ment, que ens donarà llavors noves. Recorda-te'n quan estiguis alegre, adolorida o trista. Tot passa, envelleix, mor i reneix.

Per quantes tempestes hauria de passar per arribar-ho a entendre? En aquell moment, les seves paraules em van sonar buides; jo estava impacient per marxar d'aquella ciutat asfixiant, de dies i nits iguals. Ara, mentre ho escric, m'adono que la mare també parlava de si mateixa.

—Fins i tot els arbres més grans neixen de llavors tan petitones com aquestes. Recorda-te'n i no vulguis que el temps passi de pressa.

Em va fer un petó de comiat i el pare em va acompanyar a l'estació del tren. Gairebé no vam parlar durant el trajecte.